

Polski Ład w praktyce – wstępne opinie i oceny

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

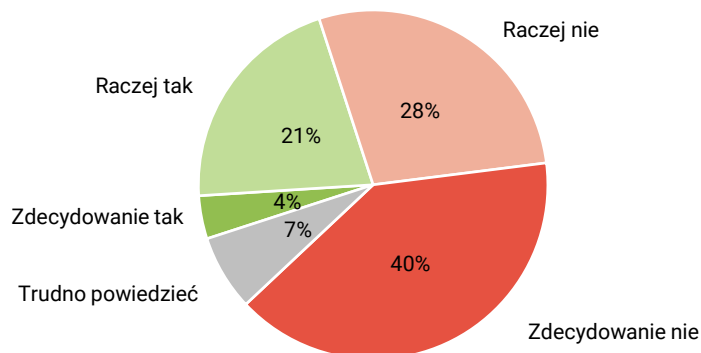
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W 2022 roku w ramach programu Polski Ład weszły w życie zmiany w systemie podatkowym. W naszym lutowym badaniu¹ zapytaliśmy, jak Polacy oceniają wprowadzone zmiany, czy są dobrze poinformowani na ich temat, czy w ich firmach, zakładach pracy wystąpiły jakieś problemy z naliczaniem i terminową wypłatą wynagrodzeń oraz czy oni osobiście na wprowadzonych zmianach zyskują czy tracą. Gdy w połowie roku pytaliśmy o oceny projektowanych wówczas zmian podatkowych, widoczne było pewne zaniepokojenie z nimi związane². Jak kształtują się te oceny po pierwszym miesiącu funkcjonowania nowego systemu?

Badani deklarujący, że są dobrze poinformowani o obowiązujących od tego roku zmianach w podatkach, są w mniejszości (25%), a ponad dwie trzecie respondentów jest przeciwnego zdania (68%). Relatywnie niewielu nie ma wyrobionej opinii na ten temat (7%).

CBOS

RYS. 1. Czy czuje się Pan(i) dobrze poinformowany o obowiązujących od tego roku zmianach w podatkach?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (382) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadającym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadającym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 31 stycznia do 10 lutego 2022 roku na próbie liczącej 1065 osób (w tym: 52,7% metodą CAPI, 30,3% – CATI i 17,0% – CAWI). CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

² Zob. komunikat CBOS „Polacy o zapowiadanych zmianach w podatkach”, czerwiec 2021 (oprac. B. Roguska).

Z analizy zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że o zmianach podatkowych lepiej poinformowani czują się starsi respondenci, w wieku 55+ (32%-35% w zależności od kategorii), a także osoby gorzej wykształcone – z wykształceniem co najwyżej zasadniczym zawodowym (32%).

Uwzględniając poglądy polityczne są to najczęściej identyfikujący się z prawicą (37%), a w potencjalnych elektoratach partyjnych – zwolennicy Prawa i Sprawiedliwości (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską).

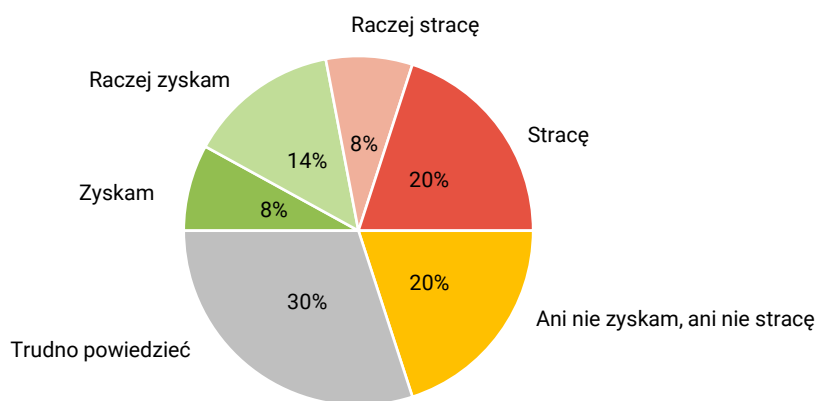
TABELA 1

Potencjalne elektoraty	Czy czuje się Pan(i) dobrze poinformowany o obowiązujących od tego roku zmianach w podatkach?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	49	42	9
Polska 2050 Szymona Hołowni	16	84	0
Konfederacja Wolność i Niepodległość	16	79	5
Koalicja Obywatelska	13	83	4

Zapytaliśmy naszych respondentów, czy oni osobiście zyskają czy też tracą na wprowadzonych zmianach w podatkach. Więcej niż co piąty zadeklarował, że zyska (22%), mniej więcej tyle samo – że ani zyska, ani straci (20%), a blisko trzech na dziesięciu – że straci (28%). Znaczna część badanych nie potrafi jeszcze ocenić, czy wprowadzone zmiany będą dla nich korzystne (30%).

CBOS

RYS. 2. Czy osobiście zyska Pan(i) czy też straci na zmianach?

O zyskach częściej niż inni mówią starsi badani, w wieku 55 lat lub więcej, w tym przede wszystkim w wieku 65+ (47%), respondenci z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (38%), osoby o miesięcznych dochodach osobistych netto do 1999 zł (39%-40% w zależności od kategorii). W grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej emeryci (47%). Natomiast o stratach częściej niż pozostali mówią ankietowani w wieku 25-44 lata (37%-38%), mieszkający w największych miastach

(40%), lepiej wykształceni, a przede wszystkim absolwenci wyższych uczelni (45%), o dochodach osobistych netto wynoszących co najmniej 4000 zł (56%). W grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej pracujący na własny rachunek (57%) oraz kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (51%).

Biorąc pod uwagę poglądy polityczne można stwierdzić, że zysków częściej niż pozostali spodziewają się identyfikujący się z prawicą (38%), a w potencjalnych elektoratach partyjnych – wyborcy koalicji rządzącej. Strat natomiast częściej obawiają się osoby o lewicowych (39%) lub centrowych (36%) poglądach politycznych oraz wyborcy Koalicji Obywatelskiej.

TABELA 2

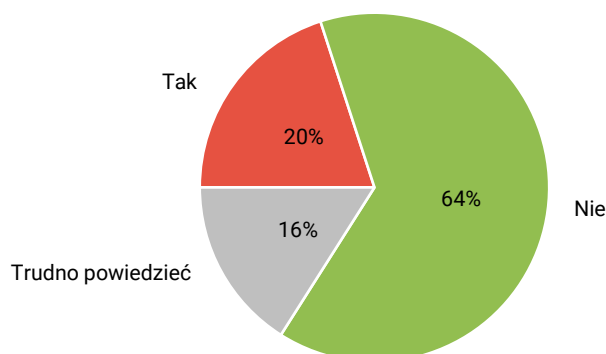
Potencjalne elektoraty	Czy osobiście zyska Pan(i) czy też straci na zmianach?			
	Zyskam	Stracę	Ani zyskam, ani stracę	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	53	8	18	21
Polska 2050 Szymona Hołowni	14	46	13	28
Koalicja Obywatelska	10	52	13	25
Konfederacja Wolność i Niepodległość	8	38	18	36

Interesowało nas również, w jakim stopniu wprowadzenie zmian w systemie podatkowym spowodowało trudności z prawidłowym naliczeniem wysokości wynagrodzeń lub ich terminową wypłatą. Co piąty pracujący zadeklarował, że w jego firmie, zakładzie pracy wystąpiły tego typu problemy (20%), natomiast blisko dwie trzecie nie zgłaszało takich trudności (64%). Co szósty pracujący nie ma sprecyzowanego zdania na ten temat (16%).

CBOS

RYS. 3. Czy w Pana(i) firmie/zakładzie pracy były problemy z prawidłowym naliczeniem wysokości wynagrodzeń lub z ich terminową wypłatą?

ODPOWIEDZI OSÓB PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO (N=585)

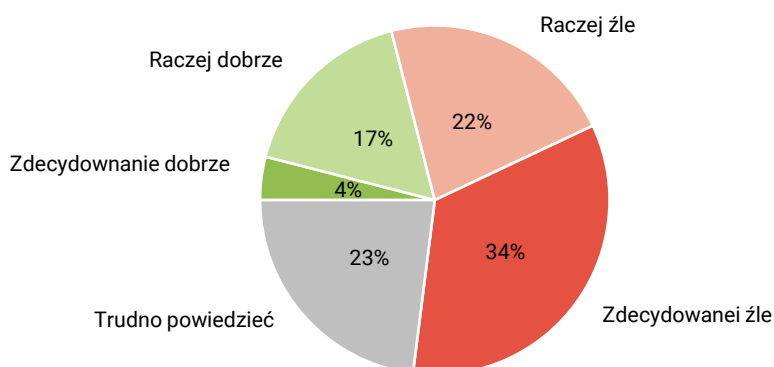

Częściej niż pozostali problemy takie zgłaszali mieszkańcy największych, ponad półmilionowych miast (32%) oraz pracownicy sektora publicznego (31%).

Zmiany w systemie podatkowym, które weszły w życie ramach programu Polski Ład, co piąty badany ocenia pozytywnie (21%), a ponad połowa (56%) – negatywnie, w tym 34% zdecydowanie negatywnie. Relatywnie wielu – blisko co czwarty respondent (23%) – nie ma jeszcze wyrobionej opinii na temat tych zmian podatkowych.

CBOS

RYS. 4. W 2022 roku w ramach programu Polski Ład weszły w życie zmiany w systemie podatkowym. Jak Pan(i) ocenia wprowadzone zmiany?

Na całościową ocenę zmian w systemie podatkowym silnie wpływa przekonanie o spodziewanych osobistych zyskach bądź stratach związanych z wprowadzeniem nowych rozwiązań. Zmiany w systemie podatkowym są wyraźnie lepiej oceniane przez tych, którzy na nich zyskują, a gorzej – przez tracących. Osoby niepotrafiące stwierdzić, czy na nowych rozwiązaniach zyskają czy też tracą, zdecydowanie częściej postrzegają je negatywnie niż pozytywnie.

TABELA 3

Czy osobiście zyska Pan(i) czy też straci na zmianach?	W 2022 roku w ramach programu Polski Ład weszły w życie zmiany w systemie podatkowym. Jak Pan(i) ocenia wprowadzone zmiany?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zyskam	84	8	7
Raczej zyskam	52	21	28
Ani nie zyskam, ani nie stracę	19	55	26
Raczej stracę	7	86	6
Stracę	1	95	4
Trudno powiedzieć	9	50	42

Wyjątkowo krytycznie zmiany podatkowe oceniają pracownicy w firmach lub zakładach pracy, w których pojawiły się problemy z prawidłowym naliczeniem wysokości wynagrodzeń albo z ich terminową wypłatą. Ta grupa, podobnie jak tracący na zmianach, w ogromnej większości zmiany podatkowe ocenia negatywnie.

TABELA 4

Czy w Pana(i) firmie/zakładzie pracy były problemy z prawidłowym naliczeniem wysokości wynagrodzeń lub z ich terminową wypłatą?	W 2022 roku w ramach programu Polski Ład weszły w życie zmiany w systemie podatkowym. Jak Pan(i) ocenia wprowadzone zmiany?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	8	87	5
Nie	16	58	26
Trudno powiedzieć	12	63	24

Zauważyć można również, że osoby, które czują się dobrze poinformowane o obowiązujących od tego roku zmianach w podatkach, oceniają je znacznie lepiej niż te, które nie czują się dobrze poinformowane. Zależność tę można w jakiejś mierze tłumaczyć tym, że lepsze poinformowanie o zmianach w podatkach częściej deklarowali wyborcy koalicji rządzącej, którzy mają generalnie bardziej przychylne nastawienie do wprowadzonych zmian.

TABELA 5

Czy czuje się Pan(i) dobrze poinformowany o obowiązujących od tego roku zmianach w podatkach?	W 2022 roku w ramach programu Polski Ład weszły w życie zmiany w systemie podatkowym. Jak Pan(i) ocenia wprowadzone zmiany?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	54	34	12
Nie	9	68	23
Trudno powiedzieć	15	17	68

Z analizy zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika ponadto, że częściej niż inni pozytywnie wprowadzone zmiany oceniają starsi badani, w wieku 55 lat lub więcej (34%-37%), mieszkańcy wsi (23%) i małych miast do 20 tys. mieszkańców (23%), osoby gorzej wykształcone, a przede wszystkim z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (36%), ankietowani o niższych dochodach osobistych (35% badanych o dochodach osobistych netto do 1500 zł). W grupach społeczno-zawodowych ponadprzeciętnie często zadowolone ze zmian podatkowych wyrażają renciści (42%) i emeryci (38%). Natomiast niezadowoleni z nich najczęściej są młodszy respondenci (67% osób w wieku 25-44 lata), mieszkający w większych miastach (71% mieszkańców największych miast), lepiej wykształceni (75% absolwentów wyższych uczelni), o dochodach osobistych netto wynoszących co najmniej 4000 zł (81%). W grupach społeczno-zawodowych ponadprzeciętnie często są to: kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (79%), a w dalszej kolejności – średni personel, technicy (75%), pracownicy administracyjno-biurowi (71%) oraz badani pracujący na własny rachunek (70%).

W istotny sposób opinie o wprowadzonych zmianach różnicuje orientacja światopoglądowa i poglądy polityczne. Częściej zadowolone ze zmian podatkowych wyrażają badani bardziej religijni (35% praktykujących religijnie kilka razy w tygodniu), o prawicowych poglądach politycznych (39%), a w potencjalnych elektoratach partyjnych – wyborcy Prawa i Sprawiedliwości wraz z koalicjantami. Z kolei respondenci nieuczestniczący w praktykach religijnych (73%), identyfikujący się z lewicą

(77%), a także popierający ugrupowania opozycyjne w zdecydowanej większości wypowiadają się negatywnie na temat wprowadzonych zmian w systemie podatkowym.

TABELA 6

Potencjalne elektoraty	W 2022 roku w ramach programu Polski Ład weszły w życie zmiany w systemie podatkowym. Jak Pan(i) ocenia wprowadzone zmiany?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	60	14	26
Polska 2050 Szymona Hołowni	11	76	13
Konfederacja Wolność i Niepodległość	9	82	8
Koalicja Obywatelska	3	93	4

***

Polacy w większości nie czują się dobrze poinformowani o obowiązujących od tego roku zmianach w podatkach, a ci, którzy uważają, że zyskają na nowych rozwiązaniach, należą do mniejszości. Znaczna część – prawie co trzeci dorosły Polak – jeszcze nie wie, czy będą one dla nich korzystne czy niekorzystne. Większość pracujących deklaruje, że w ich firmach, zakładach pracy nie było trudności z naliczeniem wysokości wynagrodzeń czy z ich terminową wypłatą.

Przewidywane starty lub zyski w związku z wprowadzeniem zmian podatkowych, niepewność temu towarzysząca, trudności z naliczaniem wysokości wynagrodzeń lub ich terminową wypłatą rzutują na ogólną ocenę nowych rozwiązań. W efekcie ponad połowa dorosłych Polaków jest krytyczna wobec wprowadzonych zmian w podatkach. Znaczna część jednak – blisko co czwarty badany – nie ma jeszcze wyrobionego zdania na temat nowych rozwiązań podatkowych.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka